

I.

A. Školní vzdělávací program praktické školy jednoleté, 78-62-C/01
(používaná zkratka - ŠVP PŠ1, 78-62-C/01)

B. Pravidla pro hodnocení žáků Praktické školy jednoleté

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRAKTICKÉ ŠKOLY JEDNOLETÉ, 78-62-C/01

Platnost: 1.9.2016

Název školy: MŠ, ZŠ a Praktická škola, Jindřichův Hradec, Jarošovská 1125/II

Adresa: Jarošovská 1125/II, 377 01 Jindřichův Hradec

IČ: 60816848

Telefon: 384 361 932

Email: spec@skolajh.cz

www: skolajh.cz

Ředitel školy: Mgr. Petr Kubeš

Zřizovatel: Jihočeský kraj, IČO: 70 890 650

Adresa: U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice

2.Charakteristika školy

MŠ, ZŠ a PrŠ Jindřichův Hradec vznikla sloučením bývalé Zvláštní školy v Nové Bystřici, Zvláštní a Pomocné školy Jindřichově Hradci a Základní a Mateřské školy při nemocnici v Jindřichově Hradci.

Praktická škola jako možnost nižšího středního vzdělání pro žáky se zdravotním postižením byla jako součást školy zřízena v roce 2005.

Naše škola vzdělává své žáky na třech pracovištích v Jindřichově Hradci a na jednom pracovišti v Nové Bystřici. Poskytujeme předškolní, základní a střední vzdělání především klientům s mentálním postižením v rozsahu od lehkého až po těžké mentální postižení. Při základní škole speciální máme zřízenou třídu pro žáky s lékařskou diagnózou autismus a třídu pro děti s kombinovaným postižením. Při škole je zřízen i přípravný stupeň základní školy speciální, který poskytuje přípravu na vzdělávání v základní škole dětem se středně těžkým až těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem. Porovnáním s ostatními speciálními školami lze konstatovat, že patříme k největším speciálním školám v regionu, ale i v České republice.

Struktura a kapacita školy

- Mateřská škola při zdravotnickém zařízení 15 dětí
- Základní škola při zdravotnickém zařízení 20 žáků
- Základní škola praktická 170 žáků
- Základní škola speciální a přípravný stupeň ZŠS 62 žáci
- Praktická škola jednoletá 6 žáků
- Praktická škola dvouletá 6 žáků
- Školní družina 40 žáků
- Školní klub 20 žáků

Umístění a dostupnost školy

Škola vzdělává své žáky na třech pracovištích, což výrazným způsobem komplikuje chod školy především v oblasti organizačních, řídicích a kontrolních mechanismů a nastavení systému toku informací. Hlavní pracoviště je umístěno v areálu základní školy v Jarošovské ulici v centru města, poblíž vlakového a autobusového nádraží i dalších zastávek autobusů. Především pro žáky, kteří se hůře orientují je tato poloha velmi výhodná a vhodná. Další pracoviště již takto výhodnou polohu nemají.

Pracoviště školy:

- Hlavní pracoviště, ředitelství - Jarošovská 1125/II, J.Hradec, 37701
- Odloučené pracoviště „Gobelínka“ - Pod Hradem 124/III, J.Hradec, 37701
- Odloučené pracoviště Nová Bystřice - Švermova 330, N.Bystřice, 37833
- Odloučené pracoviště Nemocnice - U Nemocnice 380/II, J.Hradec, 37701

Vybavení školy

Škola má pro vzdělávání žáků k dispozici 38 místností k výuce. Do toho jsou započteny i dílny, cvičné kuchyňky, počítačové učebny a místnosti pro volnočasové aktivity. Škola využívá vlastní malou tělocvičnu, dva cvičné pozemky a zahradu s hřištěm. Na pracovištích je do přízemních tříd bezbariérový přístup, včetně bezbariérových sociálních zařízení. Prostory pro výuku stále nejsou ideální. Samostatné prostory pro družinu a školní klub nejsou dostatečné, rádi bychom také v budoucnu měli na všech pracovištích venkovní učebny. Zatím se nám tento záměr podařil zrealizovat na školní zahradě pracoviště Pod Hradem. Jako nedostačující se nám jeví i zázemí pro učitele na některých pracovištích školy. Spokojeni můžeme být s vybavením počítačovou technikou. Škola má tři počítačové učebny, vlastní dvě velkoplošné dotekové tabule, v mnoha třídách jsou počítače využívány pro oddech i pro práci. Ve školním roce 2011/2012 díky projektu EU peníze školám byla škola nadstandardně vybavena několika dotykovými obrazovkami ve třídách pro zkvalitnění výuky a notebooky pro práci učitelů. Všechny kabinety na pracovišti v Jarošovské ulici jsou vybaveny PC navzájem propojenými v místní síti a s přístupem na internet. Také všechny třídy bychom chtěli vybavit alespoň jedním počítačem. Vybavení pomůckami a jejich dostupnost je na dobré úrovni. Na jejich obměně pracují aktivně všichni vyučující. Dobrou úroveň má i učitelská a dětská knihovna, knihovní fond je pravidelně doplňován. Stále pracujeme na obměně učeben a kabinetů modernějším nábytkem a zařízeními. V uplynulých letech byl výrazně omezen nákup pomůcek vzhledem ke snížení prostředků na ONIV.

Lidé (pedagogický sbor, žáci, rodiče a jejich aktivity).

Naše děti a žáci.

Škola vychovává a vzdělává především děti a žáky s mentálním postižením lehkého až těžkého stupně, dále žáky s lékařskou diagnózou autismus, žáky s kombinovaným postižením, děti a žáky zdravotně oslabené hospitalizované v nemocničním zařízení, škola také připravuje děti na vstup do základního vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální a přípravné třídě základní školy. Jde o klienty z našeho města, ale i z okolí. Škola vzdělává v rámci integračního procesu i žáky s jinými druhy postižení – například děti se smyslovými či pohybovými vadami.

Charakteristika pedagogického sboru.

Pedagogický sbor tvoří učitelky a učitelé, vychovatelky a asistentky. Naprostá většina pedagogů má odpovídající vzdělání. Průměrný věk pedagogického sboru přesahuje hranici 40 let. Průměrný počet odpracovaných let ve speciálním školství je více než 10. Ve škole pracuje jeden výchovný poradce, jeden koordinátor prevence sociálně patologických jevů, jeden ICT koordinátor. Jeden pedagog se specializuje na environmentální vzdělávání, jeden na vzdělávání v oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí a jeden vykonává funkci zdravotníka. Prospěšná by jistě byla i funkce školního psychologa. Tato funkce prozatím není podporována dostatečnými prostředky na platy.

Zaměstnanci správního úseku.

Provoz školy zajišťuje celkem sedm správních zaměstnanců.

Dvě technicko- hospodářské pracovnice – ekonomka a účetní, jeden školník a čtyři uklízečky. Starají se o plynulý chod celkem tří budov. Jejich práce je kladně hodnocena jak vedením školy, tak ostatními zaměstnanci.

Rodiče.

Zákonní zástupci našich žáků jsou nejdůležitějšími partnery školy. Jsou pro nás prvním zdrojem informací o žákovi ve chvíli, kdy je zařazován do systému speciálního školství a i v průběhu jeho školní docházky se velkou měrou podílí na jeho vzdělávání. Bez kvalitní spolupráce se zákonnými zástupci může naše úsilí spočívající v nápravě či kompenzaci handicapu selhávat. Naši rodiče jsou ve většině členy Sdružení rodičů a přátel dětí školy. Toto občanské sdružení škole vydatně pomáhá s finančním zajištěním kulturně výchovných akcí, exkurzí, podporuje školu také dary v podobě hraček, audiovizuální techniky, kompenzačních pomůcek a podobně. Z dotazníkové akce vyplývá, že rodiče v drtivé většině naši školu hodnotí kladně.

Spolupráce s dalšími subjekty

Škola dlouhodobě spolupracuje s několika občanskými sdruženími, které se starají o děti s postižením – např. Proutek, Apla, Ovečka, Okna, Petit, YMCA a další. Společně s těmito organizacemi každoročně připravujeme velké množství akcí ve prospěch nejen žáků naší školy. Pedagogové naší školy v průběhu školního roku organizují velké množství volnočasových aktivit, sportovních i kulturních akcí. Dobrou spolupráci máme se Střední zdravotnickou školou a Základní uměleckou školou, uvítali bychom i lepší spolupráci s ostatními základními školami našeho města. Zaznamenáváme zlepšující se spolupráci s MěÚ a s Městem Jindřichův Hradec, který není naším zřizovatelem. Za kvalitní lze označit spolupráci s odborem sociálních věcí, stavebním odborem, Červeným křížem a Službou kriminální policie v J. Hradci. Na velmi dobré úrovni je také spolupráce se zahradnictvím Trvalková školka Florianus, kde žáci praktické školy absolvují svou praktickou část výuky. Vedení školy i její zaměstnanci se snaží o to, aby spolupráce s těmito subjekty byla oboustranně výhodná, neboť je nesporné, že jde o aktivity, které školu zviditelňují na veřejnosti a tím přispívají k lepšímu povědomí o problémech spojených s výchovou a vzděláváním dětí a žáků s mentálním postižením.

Cíle a vize školy

Komplexnost vzdělávací nabídky

Naše škola chce i v budoucnu nabízet našim zákazníkům co nejkomplexnější služby v oblasti vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami. Svou pozornost budeme soustředit i nadále především na žáky s mentálním postižením. Jsme si vědomi provázanosti mentálního postižení s dalšími druhy postižení, a proto chceme dále rozšiřovat možnosti vzdělávání pro žáky s kombinovaným postižením, ale i autismem. Svou pozornost budeme i nadále ve velké míře věnovat žákům ze sociokulturně nepodnětného prostředí.

Prostředí a vzdělávací program, vzdělávání

Vzdělání chceme v rámci možností poskytovat klientům každého věku v co nejpříjemnějším, bezpečném a motivujícím prostředí s co nejkvalitnějšími pomůckami a potřebami, prostřednictvím kvalitně vybudovaného a tedy variabilního, komplexního a moderního vzdělávacího programu. Usilujeme o posun od transmisivní výuky ke kooperativnímu učení, usilujeme o smysluplnost učiva a rozmanitost forem a metod práce. Škola bude i nadále hodnotit práci žáků metodou individuální normy, budeme i nadále využívat slovní hodnocení i hodnocení známkami, jako zajímavá se jeví i metoda tvorby portfolia, dokumentující dobře pokroky dítěte.

Škola poskytuje základní a střední vzdělání žákům se sníženými rozumovými schopnostmi. V základní škole praktické se vzdělávají ve vzdělávacím programu ŠVP 2007 MŠ, ZŠ a PŠ, vypracovaném podle RVP ZV – LMP a připravují se na studium v odborných, případně středních odborných učilištích. Žáci v základní škole speciální jsou vzdělávání v programech podle RVP – ZŠS díl I. a díl II.. Tyto programy žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem poskytují základy vzdělání. Navazující možnosti vzdělání pro absolventy těchto vzdělávacích programů je Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá. Zde mají žáci možnost doplnit a rozšířit si vzdělání dosažené v průběhu povinné školní docházky.

Tým a okolní prostředí

Tyto služby chceme zajišťovat prostřednictvím stabilního, sebevědomého a stále se vzdělávajícího týmu specialistů, schopného reagovat na potřeby společnosti i našich zákazníků. V oblasti řízení chceme docílit posunu od klasického organizačního projektování k neoklasickému založenému na co nejmenší složitosti organizační struktury, co nejmenším možném stupni formalizace a co nejmenší možné centralizaci. To je potřeba podpořit kvalitním plánováním, kvalitním komunikačním a informačním systémem dobře nastaveným kontrolním systémem a tvorbou funkčních týmů. Škola je výborně hodnocena rodiči. V budoucnu chceme zvýraznit svou komunikaci vně organizace a podpořit tím mimo jiné úsilí speciálních pedagogů o propagaci a zviditelnění oboru před širší veřejností.

Materiální zajištění

Chceme zajišťovat co nejkvalitnější pracovní prostředí pro naše zákazníky i všechny zaměstnance školy. Moderní učební pomůcky a potřeby chceme podpořit stálou péčí o ICT a zabezpečením konektivity na všech pracovištích školy. Vzhledem k omezenosti prostředků na úhradu nepřímých nákladů je nutné zajistit kompenzaci z mimorozpočtových zdrojů.

Vzhledem ke skladbě našich žáků, kteří jsou všichni s určitou mírou mentálního postižení, mnozí potom s přidruženými kombinacemi vad, využíváme možnosti sponzoringu a rozvojových programů zřizovatele školy k tomu, abychom školu vybavili nákladnějšími kompenzačními rehabilitačními pomůckami. Tak se nám daří zajišťovat skutečně komplexní výchovně vzdělávací proces pro žáky v širokém rozmezí věku, stupně i druhu postižení.

Charakteristika ŠVP pro vzdělávací obor

Praktická škola jednoletá

Do vzdělávacího programu Praktické školy jednoleté přicházejí žáci s těžkým stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem, kteří ukončili základní vzdělávání v ZŠS podle RVP ZŠS díl II., (případně podle dobíhajícího programu Pomocná škola a Rehabilitační vzdělávací program).

Praktická škola jednoletá doplňuje a rozšiřuje žákům teoretické i praktické dovednosti získané v průběhu povinné školní docházky. Za předpokladu respektování individuálních zvláštností a schopností žáků je vzdělávací proces zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností a dosažení nejvyšší možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob. Poskytuje přípravu na osvojení manuálních dovedností a jednoduchých činností využitelných v oblastech praktického života, které absolventům usnadní integraci do společnosti.

Hlavním cílem školy je poskytnout žákům takové dovednosti a znalosti, aby se mohli v co nejvyšší možné míře zapojit do společnosti a vést přiměřeně kvalitní život. Metou, ke které bychom naše žáky rádi dovedli, je jejich uplatnění v chráněných pracovištích a možnost výkonu jednoduchých každodenních činností tak, aby se pokud možno minimalizovala závislost našich klientů na dalších pečujících osobách. Chceme být po odborné i lidské stránce partnery rodičům postižených dětí, protože si uvědomujeme, jak je složité a náročné zvládat celoživotní péči o ně.

Těžiště práce spočívá ve výchovně - vzdělávací činnosti zaměřené na upevňování elementárních vědomostí, dovedností a vytváření návyků, které dětem umožní realizovat se v běžném, praktickém životě. Rozvíjejí se zde psychické a fyzické schopnosti spolu s důsledným respektováním individuálních zvláštností žáků.

Obsah vzdělávacího programu je zpracován tak, aby docházelo k dalšímu rozvoji dětí v návaznosti na předchozí vzdělávání – důraz je kladen na orientaci v okolním prostředí, samostatnost a co nejvyšší možnou soběstačnost.

Podstatnou částí aktivit s žáky s těžkou mentální retardací, souběžným postižením více vadami a autismem je rozvoj alternativní a augmentativní komunikace (AAK) formou piktogramů, předmětové komunikace a bazální stimulace. Využíváme speciální výukové PC programy, kompenzační a rehabilitační pomůcky.

S pomocí finančních zdrojů Evropské unie (Projekt EU peníze školám) se daří inovovat a doplňovat vybavení školy ICT technikou. Postupně realizujeme posun od využívání ICT techniky výhradně v odborné učebně k jejímu individuálnímu využívání v běžných třídách. Jedná se nám o získávání žákovských kompetencí nejen v oblasti práce s počítačem, ale také například s fotoaparátem, různými přehrávači, televizními přijímači apod.

Vyučujícím umožňuje technické vybavení školy tvorbu vlastních interaktivních materiálů a práci s nimi.

Naprostu určující je pro nás vždy aktuální zdravotní a psychický stav žáka, podle kterého operativně rozhodujeme o obsahu a rozsahu výuky. Většina žáků zařazených do vzdělávacího programu Praktická škola jednoletá vyžaduje a bude vyžadovat nejvyšší míru podpůrných opatření. Proto jsme připraveni zabezpečovat vzdělávací proces s maximální péčí jak za strany personálu, tak z hlediska materiálně technického vybavení. Disponujeme bezbariérovými prostory, rehabilitačními a kompenzačními pomůckami a hlavně odborným a zkušeným týmem speciálních pedagogů.

Učební plán a vzdělávací obsah vychází z dokumentů, které jsou součástí kurikulární soustavy vzdělávání v České republice. Jsme si vědomi toho, že práce s našimi žáky mnohdy vyžaduje značnou dávku flexibility, schopnosti okamžitě reagovat, přizpůsobovat organizaci a obsah vzdělávání individuálním potřebám a okamžitým situacím. Z těchto důvodů chápeme takto vytvořený dokument jako metodický materiál, který zdaleka nemůže obsáhnout všechny aspekty a parametry každodenní práce s postiženými žáky.

Ve prospěch integrace našich žáků do společnosti je součástí výchovně vzdělávacího procesu účast na mnohých aktivitách mimo školu, například plavecký výcvik, zdravotně relaxační pobyty v solné jeskyni, návštěva divadelních představení odpovídající rozumovým schopnostem žáků a filmových představení, pořádání přiměřených sportovních klání apod. K prezentaci výsledků pracovních činností žáků dochází v největší míře v prostorách školy a při pravidelném předvánočním setkávání s rodiči a přáteli školy.

Završením vzdělávání žáků je prohloubení již získaných poznatků spolu s hledáním cest k jejich profesnímu a pracovnímu využití.

V souladu s rámcovým vzdělávacím programem a na základě mnohaletých zkušeností se vzděláváním mentálně postižených žáků, žáků s více vadami a autismem se kolektiv pracovníků školy zavazuje uplatňovat následující výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k získání klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vedeme žáky k jejich seberealizaci nabídkou školních akcí.

Využíváním poznatků z praktického života vedeme žáky k pochopení k čemu se dané věci učí.

Povzbuzujeme žáky, aby se sami hodně ptali, oceňujeme otázky stejně jako jejich odpovědi.

Pracujeme s metodami, které umožňují žákovi zapojit co nejvíce smyslů.

Kompetence k řešení problémů

Motivujeme žáka volbou metod a forem práce k hledání řešení problémů.

Při výuce motivujeme žáka v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.

Vedeme žáky dle jejich možností a při vhodných příležitostech k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení .

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k tomu, aby se v rámci svých možností srozumitelně vyjadřovali ústně, nebo jinou alternativní formou.

Učíme je naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na něj reagovat.

Vedeme žáky, aby využívali získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních pocitů a vztahů

Kompetence sociální a personální

Důsledně vyžadujeme respektování pravidel chování.

Vedeme žáky k uspokojení ze svých úspěchů.

Hodnotíme individuální pokrok u jednotlivých žáků.

Používáním modelových situací procvičujeme reakce žáků na danou životní situaci.

Kompetence občanské

Vedeme žáky tak, aby znali svá základní práva a povinnosti, respektovali společenské normy a pravidla soužití.

Praktickými činnostmi seznamujeme žáky s tím, jak chránit zdraví své i druhých lidí.

Učíme žáky rozpoznat nevhodné a rizikové chování

Kompetence pracovní

Vedeme žáky tak, aby v rámci svých možností měli osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti.

Vysvětlujeme jim význam práce a vlastního zapojení do běžných denních činností.

Trénujeme pravidelné povinnosti.

Průřezová témata

Průřezová témata tvoří významnou součást vzdělávání v praktické škole. Zařazení průřezových témat je důležité pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, protože mají silný výchovný aspekt a pomohou v osobním a charakterovém rozvoji žáků. Obsahová náplň průřezových témat byla přizpůsobena schopnostem a možnostem žáků praktické školy jednoleté.

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj

Průřezové téma se prolíná celým vyučovacím i životním procesem. Osobnostní a sociální výchova pomáhá žákům rozvíjet jejich osobnost, vlastnosti, postoje, sebeúctu, sebedůvěru a pokud možno přebírat zodpovědnost za své jednání v různých situacích denního života i při práci. Klade důraz na získávání praktických dovedností, hledání cesty k životní spokojenosti založené na dobrých mezilidských vztazích.

V každodenních aktivitách nalézá učitel dostatek příležitostí k tomu, aby u žáků upevňoval smyslové vnímání, pozornost a soustředění, sebekontrolu a sebeovládání. Pomocí jednoduchých relaxačních technik se žáci učí dovednosti zvládat stresové situace.

Člověk a životní prostředí – ekosystémy a vztah člověka k prostředí

Prvky průřezového tématu vedou žáky k tomu, aby pochopili sounáležitost vztahů člověka a životního prostředí. Učivo směřované k této problematice má formovat žákovy postoje, vést ho k zodpovědnosti za své jednání a k poznání, jak se přístup jednotlivce odráží v situaci celé společnosti.

Realizace tohoto průřezového tématu úzce koresponduje s odbornou profilací oboru Praktická škola jednoletá na naší škole.

Naplňování cílů vzdělávání prostřednictvím průřezového tématu Člověk a životní prostředí směřuje k:

pochopení důsledků lidské činnosti na životní prostředí

odpovědnosti za vlastní počínání v oblasti ochrany přírody
 získávání znalostí, dovedností a návyků důležitých pro odpovídající jednání
 V rámci průřezového tématu žáci poznají možnosti spolupráce v péči o životní prostředí na místní úrovni. Nadřazeným cílem, ke kterému vzdělávání v oblasti environmentální výchovy vede, je utváření zdravého životního stylu.

Učební plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací okruh - předmět	Týdenní časová dotace
Jazyková komunikace	Jazyková komunikace	3
Matematika	Matematika	2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1
Člověk a společnost	Člověk a společnost	1 + 1
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2
	Hudebně dramatická výchova	0 + 1
Člověk a zdraví	Aktivity pro zdraví	1
	Tělesná výchova	2 + 2
Odborné činnosti	Rodinná výchova	3
	Práce v domácnosti	3 + 2
	Praktická cvičení	6
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova	integrováno do výuky
	Člověk a životní prostředí	integrováno do výuky
Celková časová dotace		30

Poznámky k učebnímu plánu

Disponibilní časová dotace byla v učebním plánu využita k posílení časové dotace v oblastech: Člověk a společnost, Umění a kultura, Člověk a zdraví a Odborné činnosti.

Zdravotní tělesná výchova není koncipována jako samostatný předmět. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou zařazovány do celého vyučovacího procesu. Jedná se o relaxační chvílky, dechová cvičení a jednoduchá speciální kompenzační cvičení související s konkrétním zdravotním oslabením žáka.

Výuka předmětů společensko vědního základu probíhá v kmenové třídě. Takovou třídou může být pro žáka Praktické školy i jiná třída, než ta s označením PŠ. Z důvodu individualizovaného přístupu k žákům i z organizačních důvodů mohou být žáci integrováni v kolektivu jiné kmenové třídy. Jejich vzdělávání pak probíhá individuálně podle ŠVP pro Praktickou školu jednoletou.

Výuka předmětů odborného zaměření probíhá většinou na pracovišti školy Pod Hradem (Gobelínka), kde je využívána cvičná kuchyňka, školní dílna a prostory školní zahrady, kde je dostatek možností zapojit žáky do vykonávání jednoduchých pracovních činností tak, jak to vymezuje obsah předmětu Praktická cvičení. Pro nácvik pokud možno samostatných činností využíváme také mnohaletou spolupráci se zahradnictvím Trvalková školka Florianus a blízkost zámeckého parku.

Obvyklá organizační jednotka, kterou je vyučovací hodina, bývá nahrazována vyučovacími bloky, jejichž obsahová náplň je v kompetenci vyučujících. U žáků je třeba v co nejvyšší možné míře respektovat jejich momentální psychický a fyzický stav.

Učební osnovy

Jazyková komunikace

Obsah předmětu má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu a zcela respektuje obsah vzdělávací oblasti „Jazyková komunikace“.

Jazykové vzdělávání v českém jazyce vede žáky k srozumitelnému jazykovému projevu a podílí se na jejich celkovém rozvoji. Cílem je rozvoj komunikační dovednosti žáků užívání jazyka jako prostředek k dorozumívání, k přijímání a sdělování informací. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním. Dále žáky učí zvyšovat kvalitu písma. Jazykové vzdělávání se současně podílí na rozvoji sociálních dovedností žáků.

Prostřednictvím předmětu Český jazyk vedeme žáky k:

využívání jazykových vědomostí a dovedností v běžných komunikačních situacích denního života;

srozumitelnému vyjadřování;

formulování vlastních požadavků;

osvojení si dovednosti prakticky využívat znalostí při psaní jednoduchých zápisů;

získávání poznatků obsahově souvisejících s profesní přípravou a praktickými činnostmi

Předmět obsahuje tematické celky: **Jazyková výchova, Komunikativní a slohová výchova a Literární výchova.**

Jazyková výchova

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- rozlišit věty, slova, slabiky
- dokázat jednoduchou formou písemně komunikovat
- zdokonalovat úpravu psaného textu
- snažit se o správnou výslovnost
- orientovat se v krátkém textu

Učivo

- opis jednoduchého textu
- odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu

- rozšiřování slovní zásoby
- nauka o slově – třídění slov, stavba slova

Komunikační a slohová výchova

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- přijmout ústní sdělení přiměřené složitosti
- sestavit odpovědi na otázky ústně a písemně
- komunikovat v běžných situacích
- zapamatovat si krátký text
- vyprávět podle předem dané osnovy
- umět uvítat, rozloučit se, představit se
- popsat jednoduché předměty a činnosti vztahující se k pracovním činnostem

Učivo:

- reprodukování kratších celků, odpovědi na otázky ústně i písemně
- úprava písemných projevů
- psaní přání, blahopřání
- popis předmětů a činností
- vyprávění vlastních zážitků
- požádání o informaci, podání informace
- seznamování a představování
- mimojazykové prostředky řeči – gesta, mimika
- zdvořilostní obraty – uvítání, rozloučení, představování
- telefonování

Literární výchova

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- číst jednoduchý text
- vyprávět jednoduchý příběh podle návodných otázek nebo obrázků
- dramatizovat jednoduchý příběh
- umět ústně formulovat dojmy z četby

Učivo:

- čtení krátkých pohádek, povídek, příběhů, veršů – porozumění textu
- vyprávění příběhu na základě obrázků
- práce s textem – časopis, denní tisk, katalog, encyklopedie

- dramatizace
- lidová slovesnost

Matematika

Předmět Matematika má žáky vybavit vědomostmi a znalostmi potřebnými v praktickém životě. Rozvíjí matematické dovednosti a geometrickou představivost. Kromě vytváření matematických představ, vědomostí, dovedností a návyků je kladen důraz na rozvíjení schopností jejich aplikace v praktických životních situacích.

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je rozdělen do dvou tematických celků. V tematickém celku Číslo a početní operace si žáci prohlubují aritmetické operace propojené s reálnými situacemi, učí se třídit a seskupovat data podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Učí se využívat prostředky výpočetní techniky – kalkulátory.

V druhém tematickém celku Geometrie žáci pojmenovávají a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás.

Vzdělávání v předmětu Matematika směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- chápání a osvojování si matematických postupů, rozšiřování matematických dovedností a znalostí;
- používání přirozených čísel, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků, čtení, zapisování a porovnávání přirozených čísel;
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací;
- používání matematických symbolů;
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti, koncentrace pozornosti, správnosti a účelnosti postupu při řešení úkolů;
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, manipulace s penězi);
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů;
- zdokonalování grafického projevu a základních dovedností

Číslo a početní operace

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- číst, zapisovat, porovnávat čísla
- porozumět zadání matematické úlohy
- používat početní operace sčítání, odčítání
- řešit jednoduché slovní úlohy z běžného života
- používat jednotky délky, hmotnosti, času, objemu a měny•
- znát a užívat základní pojem: hodina, minuta, den, týden, měsíc, rok

- umět číst údaje o čase v digitální podobě
- pracovat s kalkulátorem
- zvládat manipulaci a počítat s bankovkami, mincemi,

Učivo:

- celá čísla – obor přirozených čísel
- početní operace s nulou
- kvantitativní vztahy, porovnávání čísel
- číselné řady
- orientace na ploše, v prostoru
- základní fyzikální veličiny
- digitální měření času
- peníze (bankovky, mince)
- jednoduché slovní úlohy z praktického života
- práce s kalkulátorem

Geometrie

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- zdokonalovat grafický projev
- rozeznávat geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh
- poznat a určovat v prostoru geometrická tělesa
- používat pojmy bod, přímka, úsečka a její délka
- umět pracovat s pravítkem
- doplňovat údaje v jednoduché tabulce

Učivo:

- základní útvary v rovině – bod, čára, přímka, úsečka
- čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh
- základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, koule, válec, kužel
- měření pomocí různých měřidel
- orientace v jednoduché tabulce

Informatika

Předmět Informační a komunikační technologie zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Do této oblasti je možno zařadit také práci s webovým prohlížečem. Žáci si prostřednictvím vzdělávacího okruhu Informační a komunikační technologie osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni práce a práci s výukovými počítačovými programy. Získané dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií mají podpůrný charakter nejen ke všem ostatním složkám vzdělávání, ale žáci je mohou využívat i v dalších činnostech osobního života.

Vybavení školy je stále inovováno. V současné době zejména díky finančním zdrojům EU.

Využívání ICT ve vzdělávání žáků je nutno přizpůsobit individuálním specifickým potřebám a schopnostem. Je jim umožněno přiměřeně využívat hard i softwarového vybavení. Je třeba navázat na podpůrné a kompenzační technologie, které žák využíval v základním vzdělávání. Žáci si v rámci výuky osvojí i využívání dalších prostředků ICT – mobilní telefon, fotoaparát, televizor, CD přehrávač, radio apod. Vyučujícím technické vybavení umožňuje tvorbu vlastních výukových materiálů a práci s nimi.

Důležitou součástí výuky je opakované varování před zneužitím obsahu, osobních informací a způsob ochrany. V tomto smyslu jsou pedagogové i rodiči rodičům našich žáků, pokud o informace tohoto druhu jeví zájem.

Předmět Informační a komunikativní technologie si klade za cíl umožnit všem žákům dosáhnout základní informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí digitálních technologií a využívat je v praktickém životě.

Vzdělávání v předmětu Informační a komunikační technologie směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytvoření kladného vztahu k moderním technologiím;
- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem;
- chápání informačních a komunikativních technologií a k získávání nových informací;
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti;
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti;
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky;
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky;
- prezentování výsledků své práce prostřednictvím ICT technologií;
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu a o způsobu ochrany před zneužitím.

Žák by měl

- ovládat základní obsluhu počítače
- zvládat psaní jednoduchých zpráv
- zvládat základní způsoby komunikace (e-mail, chat)
- využívat výukové programy, hry
- používat jednoduché a vhodné cesty při vyhledávání na internetu
- dodržovat zásady bezpečnosti práce s PC
- zvládat základní funkce mobilního telefonu, digitálních aparátů atp

Učivo:

- bezpečnostní zásady práce s počítačem
- základní počítačové vybavení a další programové vybavení
- spuštění a ukončení činnosti operačního systému
- práce s myší a klávesnicí
- symboly alternativní komunikace na PC
- otevírání programů
- základní funkce textového a grafického editoru
- práce s výukovými programy
- práce s e-mailem
- práce s internetem
- základy bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
- používání mobilního telefonu – přijetí hovoru, zprávy SMS

Člověk a společnost

Předmět Člověk a společnost má komplexní charakter. Obsahuje učivo týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a dalších témat. Umožňuje rozvíjení dovedností pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje a jejich vzájemné vztahy.

Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě. Vzdělávání v této oblasti směřuje k pozitivnímu ovlivňování žáků tak, aby jednali odpovědně nejen ve vztahu k sobě, ale i ve vztahu k druhým a nenechali sebou manipulovat.

Součástí vzdělávání je výchova k toleranci a respektování lidských práv.

Při praktických činnostech se žáci snaží získat potřebné zkušenosti a dovednosti ve styku s ostatními lidmi, případně institucemi. Dále sledují změny, ke kterým dochází v přírodě během ročních období, a uvědomují si vztah k přírodě a důležitost ochrany životního prostředí.

Prostřednictvím předmětu Člověk a společnost vedeme žáky k:

- poznávání svého nejbližšího okolí, okolí v místě bydliště a zemi, kde žije;
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů;
- odpovědnému jednání ve vztahu k sobě i druhým osobám, nenechat se manipulovat;
- využívání nových poznatků, získaných vědomostí a zkušeností v denním životě;
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě;
- ochraně životního prostředí a ekologickému jednání.

1. Místo, kde žijeme

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- zvládnout orientaci v okolí bydliště i školy
- znát důležitá místa ve městě, v obci
- orientovat se v místní dopravě
- znát státní symboly a jejich význam

- seznámit se s významnými událostmi naší vlasti
- jednat ekologicky a chránit životní prostředí

Učivo:

- domov, škola, obec, okolní krajina
- naše vlast
- zeměpisné uspořádání České republiky
- státní symboly, prezident
- důležitá místa ve městě, v obci
- jízdní řády – autobus, vlak, dopravní obslužnost
- ochrana životního prostředí

2. Lidé kolem nás

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- rozlišovat základní a širší rodinné vztahy
- respektovat práva svá i práva druhých
- rozpoznat protiprávní jednání a umět přiměřeně reagovat
- umět vnímat a tolerovat rozdíly v životě jiných lidí
- osvojit si základní pravidla společenského chování
- vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi
- rozpoznat nebezpečné situace a jednání ohrožující lidskou důstojnost

Učivo

- rodina a společnost, členové rodiny, práva a povinnosti manželů, zákon o rodině
- hledání životního partnera
- konflikty v rodině, řešení konfliktů
- příjmy a výdaje rodiny, pojištění
- sociální zabezpečení
- mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, parta, náboženská sekta
- vztahy k nemocným, starým a handicapovaným občanům
- menšiny ve společnosti, multikulturní soužití

3. Lidé a čas

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- využívat časové údaje k orientaci během dne
- orientovat se v základních časových údajích (rok, měsíc, týden, den)
- znát rozvržení svých denních činností
- rozlišit minulost, přítomnost a budoucnost

- vyprávět o významných událostech vztahujících se k regionu a kraji

Učivo:

- orientace v základních časových údajích
- roční období
- tradiční lidové svátky, státní svátky, významné dny
- proměny způsobu života
- významné události vztahující se k regionu nebo kraji
- historické objekty v okolí

4. Rozmanitost přírody

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- znát zástupce domácích a volně žijících zvířat
- poznat nejznámější jedovaté a léčivé rostliny
- znát základy péče o pokojové rostliny a domácí zvířata
- uplatňovat zásady ochrany přírody

Učivo:

- živá a neživá příroda, lidské výtvořy
- půda
- význam organismů
- péče o rostliny, druhy rostlin

Výtvarná výchova

Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a poskytuje žákům příležitost k seberealizaci a uvolnění napětí. Tvořivý přístup v práci s vizuálními vjemy (při tvorbě, vnímání a interpretaci) vychází zejména z porovnávání dosavadních i nově získaných zkušeností žáků. Umožňuje jim uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti dávají možnost rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii. Tvořivé činnosti směřují k výchově citlivého a vnímavého člověka a ovlivňují životní postoje žáků, jejich vztahy k ostatním lidem i prostředí. Důležitým úkolem výtvarné výchovy je rozvíjet také jemnou motoriku a umožnit žákům sebe prezentaci.

Prostřednictvím výtvarné výchovy vedeme žáky k :

- jinému než pouze racionálnímu poznávání světa;
- pozitivním prožitkům
- dovednostem ve výtvarném vyjadřování;
- seznámení se základními výtvarnými technikami;
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností;
- rozvíjení obrazotvornosti (představivosti a fantazie) a tvořivosti

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- využívat vědomě všech smyslů
- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozlišovat, třídit, porovnávat a pojmenovat základní vlastnosti a vztahy pro barvy, tvary, linie
- uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech
- uplatňovat základní dovednosti při přípravě a realizaci svého tvůrčího záměru
- při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

Učivo:

- rozvíjení jemné motoriky, grafomotoriky
- seznamování s technikou a materiály, zvyšování výtvarné jistoty
- malby a kresba
- inspirace příběhem
- kombinování různých výtvarných technik

- kombinování různých a neobvyklých materiálů
- péče o pomůcky
- výtvarné umění a životní prostředí
- návštěvy výstav a galerií

Hudebně dramatická výchova

Hudebně dramatická výchova poskytuje žákům možnost uspokojovat přirozenou potřebu setkávat se s hudbou a reagovat na ni. Hudebně dramatická výchova rozvíjí jejich tvůrčí schopnosti, přispívá ke kultivaci osobnosti žáka, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Přispívá k fyzickému i psychickému uvolnění. Podporuje u žáků rozvoj individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, instrumentálních, poslechových a pohybových.

Prostřednictvím hudebně dramatické výchovy vedeme žáky k :

- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností;
- rozvíjení dovedností pohybových, reprodukčních a poslechových;
- rozvíjení řečových schopností, myšlení, emocionálního a estetického cítění;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a srozumitelnému vyjadřování
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností;

Vokální a instrumentální činnosti

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé hudební a nehudební zvuky
- zpívat na základě svých dispozic a využívat získané pěvecké dovednosti
- interpretovat vybrané lidové a umělé písně
- improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem

Učivo:

- dechová, artikulační, sluchová, hlasová a intonační cvičení
- rytmická příprava
- rytmická hra na tělo
- tóny a zvuky, rytmizace říkadla, zpěv lidových a umělých písní
- nástroje Orffova instrumentáře

Hudebně poslechové činnosti

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- rozpoznat vybrané hudební nástroje
- soustředit se na poslech skladeb různých žánrů
- rozpoznat výšku, sílu a délku tónu, tempo a rytmus skladby

Učivo:

- hudební nástroje, hudební uskupení
- známé melodie a skladby vybrané podle složení žáků
- rozpoznávání výšky, síly, délky tónu, tempa a rytmu skladby

Hudebně pohybové činnosti

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- reagovat na hudbu, její tempo a rytmus pohybem
- zvládnout jednoduché taneční kroky
- spojovat základní pohybové prvky v celek, orientovat se v prostoru
- reagovat na reprodukci relaxační hudby

Učivo:

- správné držení a ovládnutí těla
- taneční kroky jako vyjádření pohybu a pocitů
- pohybová improvizace
- hudebně relaxační techniky

Aktivity pro zdraví

Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzdělávací oblast učí žáky chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní, a sociální pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje jim rozvíjet fyzické předpoklady pohybových možností, uvědomit si povinnost preventivní péče o své zdraví v přiměřené míře věku a vlastním schopnostem. Žáci si osvojují dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci. Získají základní informace o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci.

Vzdělávání v předmětu Aktivity pro zdraví směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví;
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení;
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné, duševní a sociální zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet;
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a tělesnou aktivitou;
- dodržování správných stravovacích návyků a uplatňování zásad správné výživy

1. Zdraví a jeho ochrana

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- chránit své zdraví, uplatňovat základní hygienické a jiné zdravotně preventivní návyky
- dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví svoje ani druhých

Učivo

- činitelé ovlivňující zdraví – životní prostředí, životní styl, stravovací návyky, pohybové aktivity, rizika ohrožující zdraví
- zásady bezpečného chování a ochrany zdraví – v dopravě, ve škole
- ochrana před úrazy
- modelové situace a praktické ukázky odmítání návykových látek

2. Vztahy mezi lidmi

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- uplatňovat osvojené dovednosti komunikativní obrany proti manipulaci a, šikaně, agresí a sexuálnímu zneužívání
- chápat význam dobrého soužití pro vytváření společných mravních zásad a pravidel chování v rodině

Učivo

- bezpečné chování v sociálním kontaktu s vrstevníky a s cizími lidmi, formy sexuálního zneužívání, šikana, násilí
- vztahy a pravidla v soužití mezi lidmi
- vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, manželství a rodičovství
- mezilidské vztahy a komunikace, respektování sebe sama a druhých, chování podporující dobré vztahy

3. Zdravý způsob života

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- využívat osvojené relaxační a kompenzační techniky a sociální dovednosti k překonání únavy a regeneraci organismu
- dodržovat zdravé stravovací návyky a uplatňovat zásady správné výživy

Učivo

- režim dne, sociální dovednosti pro zvládnutí únavy a stresu
- relaxace, kompenzační techniky, význam pohybu a sportu
- zásady správného stravování, výživa, poruchy přijímání potravy

4. Podpora zdraví

Výsledky vzdělávání

Žák by měl

- správně pojmenovat základní části lidského těla
- specifikovat zdravotní obtíže v rámci svých možností
- vědět, jak se chovat u lékaře, v nemocnici, lékárně

- ošetřit drobné poranění, umět přivolat první pomoc

Učivo

- základní anatomie lidského těla
- preventivní a lékařská péče
- modelové situace – návštěva lékaře - komunikace v ordinaci, lékárně, nemocnici
- základy první pomoci, základní ošetření

5. Rizika ohrožující zdraví

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- řídit se pokyny odpovědných osob v případě mimořádných událostí
- použít důležitá telefonní čísla
- uplatňovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Učivo

- nemoci a jejich příznaky – osvojení podávání léků, zneužívání léků
- mimořádné události – živelní pohromy, krizové situace, evakuace osob, chování v úrazu
- krizová čísla
- bezpečnost a ochrana zdraví na pracovištích a při práci v domácnosti

Tělesná výchova

Předmět Tělesná výchova je částí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Umožňuje žákům aktivně poznávat, využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případným postižením je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Předmět směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností;
- upevnění pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám;
- získávání komunikačních dovedností, nácviku asertivních komunikačních technik jako prevence násilí a zneužívání;
- vyjádření vlastních potřeb, respektování potřeb ostatních.

1. Činnosti ovlivňující zdraví

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygienické návyky při pohybových aktivitách
- využívat základní kompenzační a relaxační techniky

Učivo

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti a hry, rekreační sport
- příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění po skončení činnosti, protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- rozvoj koordinačních schopností
- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- usilovat o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti v souladu s individuálními předpoklady
- ovládat a dodržovat základní pravidla her a soutěží
- uplatňovat zásady ekologického chování v přírodě a bezpečného chování v silničním provozu

Učivo

- pohybové hry, motivační a napodobivé hry
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, jednoduchá akrobatická cvičení
- rytmická a kondiční cvičení – vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky
- základy atletiky – průpravné atletické činnosti, běhy, skok do dálky, do výšky
- základy sportovních her – manipulace s herním náčiním, hry s upravenými pravidly
- turistika a pobyt v přírodě – chůze a pohyb v terénu

3. Činnosti podporující pohybové učení

Výsledky vzdělání

Žák by měl:

- reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- rozlišit nesportovní chování
- znát základní zásady poskytování první pomoci

Učivo

- základní organizační činnosti v předmětu Aktivity pro zdraví
- komunikace v pohybových aktivitách – smluvené povely a signály
- zásady jednání a chování – fair play
- první pomoc při sportovních úrazech

Rodinná výchova

Předmět Rodinná výchova s předmětem Práce v domácnosti patří do vzdělávací oblasti Odborné činnosti. Tahle oblast obsahuje i Praktická cvičení zaměřená na úklidové práce v budovách, zahradách a parkových ploch. Vzdělávací oblast vede žáky k utváření odborných kompetencí, potřebných pro výkon pracovních činností.

Cílem vzdělávacího předmětu Rodinná výchova je připravit žáky pro samostatný život v rodině, případně v chráněném bydlení. Získané dovednosti a vědomosti by měly přispět k soběstačnosti žáků v každodenním životě, ke snížení jejich závislosti.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozšíření a prohloubení poznatků o rodině, učení se správnému řešení vztahů a možných vzniklých situací v rodině
- uplatňování dobrých mezilidských vztahů, zodpovědnému chování v krizových situacích podle svých možností;
- otevřenému vyjadřování vhodnými komunikačními prostředky;
- rozpoznání základních situací ohrožujících zdraví vlastní i druhých a osvojování si dovedností jim předcházet;
- přípravě řešení problémů souvisejících s vedením vlastní domácnosti; rozvoji základních manuálních a pracovních dovedností
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

1. Rodina, rodinné soužití

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- znát postavení člověka ve společnosti a v rodině
- chápat základní pravidla a povinnosti členů rodiny
- znát důvody náhradní rodičovské péče

Učivo:

- vztahy a komunikace v rodině
- fungování rodiny – práva a povinnosti členů, postavení dítěte v rodině
- úplná a neúplná rodina

2. Rodičovství

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- respektovat pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery

- uplatňovat ve svých citových projevech jistou míru zdrženlivosti
- znát důsledky rizikového sexuálního chování a nechtěného těhotenství
- rozpoznat situace ohrožující jeho bezpečnost
- vědět, na koho se obrátit v situacích osobního ohrožení

Učivo:

mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, láska, výběr partnera

- sexuální dospívání – antikoncepce, předčasná sexuální zkušenost, přerušování těhotenství, rizikové sexuální chování a jeho prevence, prevence přenosných pohlavních chorob,
- sňatek, těhotenství, narození dítěte, péče o dítě, dětské nemoci
- zneužívání, týrání dětí – krizová centra, linky důvěry
- neshody v manželství – manželská poradna, rozvod
- popis a funkce lidského těla

3. Domácnost

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- uplatňovat hygienické zásady a návyky v osobní hygieně
- orientovat se v prostředcích osobní hygieny a způsobech jejich používání
- ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- bezpečně zacházet se základními čisticími prostředky
- poskytnout první pomoc při drobném poranění v domácnosti
- uplatňovat zásady hygieny a ochrany zdraví při práci v domácnosti

Učivo

- byt a jeho funkce – bytové prostory, jejich účel a vybavení
- základní vybavení domácnosti
- sebeobsluha a osobní hygiena
- podíl jednotlivých členů domácnosti na jejím chodu
- úklidové práce v domácnosti
- ošetření drobného poranění – škrábnutí, říznutí, popáleniny a opaření
- hygiena a ochrana zdraví v domácnosti
- modelové situace a praktická cvičení

Práce v domácnosti

Cílem předmětu Práce v domácnosti je poskytnout žákům osvojení praktických dovedností, které jim umožní vykonávat jednoduché činnosti v domácnosti.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků;
- osvojení jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život;
- provádění jednoduchých rukodělných činností odpovídajících jeho schopnostem
- získání konkrétní představy o vlastnostech materiálů;
- používání vhodných jednoduchých nástrojů a přístrojů;
- využívání získaných dovedností v péči o domácnost;
- vytváření pozitivního vztahu k práci a odpovědnému přístupu k vlastní činnosti;
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

1. Provoz a údržba domácnosti

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- používat jednoduché pracovní postupy a techniky v péči o domácnost
- vybrat vhodné nástroje, přístroje a nářadí podle zamýšlené činnosti a bezpečně s nimi zacházet
- provádět jednoduchý úklid domácnosti
- bezpečně zacházet se základními čisticími prostředky
- pracovat s běžnými domácími přístroji a provádět jejich údržbu
- zvládnout základní údržbu oděvů a prádla
- pečovat o pokojové rostliny a využívat květiny k výzdobě bytu

Učivo

- domácí práce v průběhu dne
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce
- uspořádání věcí v domácnosti
- pracovní pomůcky a prostředky, jejich funkce a využití
- obsluha základních technických prostředků používaných v domácnosti, bezpečná obsluha spotřebičů

- úklidové a čisticí prostředky, úklidové práce
- odpadové hospodářství – třídění odpadu
- údržba oděvů a textilií – praní, žehlení, drobné opravy
- drobné domácí údržbářské práce
- ošetřování pokojových rostlin a aranžování květin

2. Příprava pokrmů

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- orientovat se v základním vybavení kuchyně
- bezpečně obsluhovat základní spotřebiče
- připravit jednoduché pohoštění a pokrm
- dodržovat zásady správného stolování a společenského chování u stolu
- dodržovat základní hygienické a bezpečnostní předpisy při práci
- poskytnout první pomoc při drobném poranění a přivolat pomoc při vážnějším poranění

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- úprava stolu k různým příležitostem
- denní stravovací režim, zdravá výživa
- příprava pokrmů – výběr, nákup a skladování potravin, základní tepelné úpravy pokrmů
- zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s potravinami
- důležitá telefonní čísla

Praktická cvičení

Cílem vzdělávacího předmětu Praktická cvičení je naučit žáky praktické dovednosti, které jim umožní vykonávat jednoduché úklidové činnosti v budovách a jejich okolí, na zahradách a v parcích.

Vymezený obsah učiva využívá znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání, nabytých zkušeností a účelně je uplatňuje v předmětu.

Výuka je zaměřena na přípravu žáků na samostatný život v rodině, případně v chráněném bydlení a v rámci svých možností a individuálních schopností se uplatnit v chráněných pracovištích.

Výuku a výcvik praktických dovedností zaměřujeme na dva okruhy: Provoz a úklid budov a jejich okolí, Úklid parkových ploch a zahrad.

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních dovedností a návyků;
- osvojení poznatků a pracovních postupů potřebných pro výkon pracovních činností;
- používání jednoduchých nástrojů a přístrojů;
- vytváření pozitivního vztahu k práci a odpovědnému přístupu k vlastní činnosti;
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v souladu s protipožárními předpisy;
- umožnit vykonávání konkrétních jednoduchých činností pod vedením odpovědného pracovníka;
- používání osobních ochranných pracovních prostředků podle platných předpisů;

1. Provoz a úklid budov a jejich okolí

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- používat jednoduché pracovní postupy a techniky v péči o budovy
- vybrat vhodné přístroje a nářadí podle zamyšlené činnosti a bezpečně s nimi zacházet
- provádět jednoduchý úklid budov
- bezpečně zacházet s čistícími prostředky
- pracovat s běžnými úklidovými přístroji a provádět jejich údržbu
- dodržovat bezpečnostní opatření při práci s chemikáliemi
- zvládnout přivolání pomoci
- zvládnout postup v krizových situacích

Učivo:

- Pracovní pomůcky a prostředky, jejich funkce a využití

- Obsluha úklidové techniky a dodržování bezpečnosti
- Úklidové, čistící a dezinfekční prostředky
- Ochranné prostředky pro úklidové práce
- Odpadové hospodářství – třídění odpadu
- Technologický postup úklidových prací
- Bezpečnost při úklidových pracích
- Dodržování bezpečnostních předpisů při zacházení a uskladnění chemikálií pro čištění a dezinfekci
- Ošetření drobného úrazu, zavolání první pomoci
- Nácvik postupu v situacích osobního ohrožení, či jiné osoby v krizových situacích – únik plynu, povodeň, požár v budovách
- Nácvik volání 112, 150, 155, 158
- Modelové situace a praktická cvičení
- Ošetřování pokojových rostlin a aranžování květin

2. Úklid parkových ploch a zahrad

Výsledky vzdělávání

Žák by měl:

- Používat pracovní pomůcky a prostředky
- Vybrat vhodné nástroje a nářadí podle zamýšlené činnosti a bezpečně s nimi zacházet
- Provádět jednoduchý úklid parkových ploch a zahrad
- Zvládnout pomocné práce při péči o parkovou a zahradní zeleň
- Zvládnout třídění odpadu a chránit životní prostředí
- Provádět jednoduchou údržbu nářadí
- Dodržovat bezpečnost práce s nářadím, stroji při jejich použití
- Poskytnout první pomoc při drobném poranění a přivolat pomoc při vážnějším poranění

Učivo

- Pracovní pomůcky a prostředky, jejich využití a funkce
- Ochranné prostředky pro údržbu a úklid ploch v souladu s bezpečnostními předpisy
- Postup při úklidových pracích v parku
- Třídění odpadu
- Postup při péči o trávníky a zeleň
- Dodržování bezpečnosti při péči a úklidových pracích parcích a zahradách
- Ošetřování rostlin v parcích a zahradách
- Ošetření drobných úrazů, přivolání první pomoci

B. Pravidla pro hodnocení žáků Praktické školy jednoleté

Významnou součástí výchovně vzdělávacího procesu je hodnocení a klasifikace žáků. Cílem zásad hodnocení je sjednocení hodnotících a klasifikačních měřítek, která pomohou stanovit jednoznačná kritéria pro hodnocení.

Prospěch žáka Praktické školy jednoleté se v jednotlivých předmětech hodnotí dvakrát ročně formou širšího slovního hodnocení nebo formalizovaného slovního hodnocení. O způsobu hodnocení rozhodne ředitel školy na návrh třídního učitele a po projednání se zákonnými zástupci.

Zásady hodnocení

1. Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Přispívá k osobnímu rozvoji žáka a pozitivnímu vztahu k výchově a vzdělávání.
2. Hodnocení se provádí průběžně, na konci každého pololetí se vydává vysvědčení.
3. Předmětem hodnocení jsou pokroky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky učebních osnov (ŠVP) či individuálních vzdělávacích plánů.
4. Při hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň mentálního postižení žáka, jeho zdravotní stav a jeho individuální a věkové zvláštnosti, s akcentem na kultivaci žáka a rozvoj jeho schopností.
5. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, včasné a všestranné.
6. Hodnocení výsledků vzdělávání má mít u žáků motivační charakter. Hodnocení dále slouží pro potřeby plánování výchovně vzdělávací činnosti.

Stupnice hodnocení chování:

1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé

Při hodnocení chování vycházíme z předpokladu, že u mnohých žáků nemůžeme očekávat a požadovat respektování a dodržování běžných společenských norem. Nedovoluje jim to charakter jejich postižení.

Z klasifikační stupnice proto využíváme stupeň 1 – velmi dobré. Pouze v ojedinělých případech, kdy žák porušuje pravidla školního řádu a mezilidských vztahů prokazatelně svévolně, přistupujeme ke klasifikaci sníženým stupněm.

Stupnice formalizovaného slovního hodnocení

Jazyková komunikace, Matematika, Informatika, Člověk a společnost :

1- pracuje samostatně, dělá zřetelné pokroky, učivu a úkolům rozumí; 2- pracuje s pomocí, dělá pokroky, učivu a úkolům částečně rozumí; 3 - pracuje s pomocí, dělá malé pokroky ; 4 - pracuje pouze s trvalou pomocí ; 5 - učivo dosud nezvládá.

Výtvarná výchova, Hudebně dramatická výchova, Aktivity pro zdraví, Tělesná výchova, Rodinná výchova, Práce v domácnosti, Praktická cvičení:

1 – činnosti jej/ji těší, je tvořivý/á a samostatný/á; 2 - činnosti jej/ji těší, je snaživý/á a pracuje s malou pomocí; 3 – při činnostech potřebuje vedení; 4 - při činnostech potřebuje vedení a pomoc; 5 – práce se mu/jí zatím nedaří

Širší slovní hodnocení:

U žáků s těžkým mentálním postižením, případně s postižením více vadami je širší slovní hodnocení jedinou možnou formou, jak hodnotit komplexně, pozitivně a motivačně. Výsledky vzdělávání jsou popisovány pravdivě, bez výrazného upozorňování na to, co žák dosud nezvládl. Nepřípustné je srovnávání s ostatními žáky.

Širší slovní hodnocení je detailní formou hodnocení, která nerozlišuje klasifikační stupně, ale popisuje stupeň dosažené úrovně. Vyjadřuje konkrétním popisem to, co se žák naučil, eventuelně co se mu zatím nedaří a na co je potřeba se dále zaměřit. Toto hodnocení dokáže lépe postihnout individuální pokrok a úspěchy každého žáka. Poskytuje komplexní informace o silných a slabých stránkách jeho výkonů.

Učitel při hodnocení vychází z doporučení a závěrů příslušných odborných pracovišť a hodnocení je vždy zcela individuální , s přihlédnutím k možnostem a schopnostem žáka. Porovnává současné výsledky s minulými, obsahuje popis individuálního pokroku žáka a informaci o cestě k dalšímu zlepšení.

Na základě posouzení výsledků a předpokládaných dalších pokroků ve výchovně vzdělávacím procesu je žák na vysvědčení v oddíle „celkový prospěch“ hodnocen stupněm „prospěl“ nebo „neprospěl“.

Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení získává učitel zejména

a / soustavným sledováním výkonu žáka v průběhu vyučování

b / různými druhy prověřování jeho vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné, grafické)

c / analýzou výsledků různých aktivit žáka zvláště se zaměřením na manuální zručnost, úroveň dosažené sebeobsluhy, celkovou sociální vyspělost a samostatnost

d / konzultacemi s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky SPC.

Postup při hodnocení

1. Při hodnocení učitel přihlíží k úsilí vynaloženému žákem, k jeho postojům k učení, jeho snaze a míře jeho postižení. V odůvodněných případech lze žáka nehodnotit, o čemž rozhodne ředitel na základě návrhu třídního učitele a odborného posudku školského poradenského zařízení.
2. Učitel informuje nejméně každé čtvrtletí zákonné zástupce žáka o prospěchu žáka a jeho chování. V případě výrazného zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel zákonné zástupce neprodleně.
Ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů.
3. Žák Praktické školy jednoleté, který nejméně 3 měsíce před koncem klasifikačního období navštěvoval školu při zdravotnickém zařízení a byl tam hodnocen, se po návratu do kmenové školy za toto období nehodnotí.
4. Přestupuje-li žák na jinou školu, poskytne škola, kterou žák opouští, této škole písemnou zprávu o jeho chování a hodnocení v jednotlivých vyučovacích a výchovných předmětech. Vyžaduje-li nová škola žákovo hodnocení vyjádřené v klasifikačních stupních, převede třídní učitel výsledky žákova vzdělávání ze slovního hodnocení na klasifikaci.

Metodické poznámky k hodnocení žáků Praktické školy jednoleté :

1. Žáci jsou vyučováni podle vzdělávacího programu, který umožňuje postupovat v jednotlivých výchovných složkách podle individuálních schopností žáků, tempem, které je pro ně nejvhodnější.
2. Učitel sděluje žákovi hodnocení jeho výkonu bezprostředně po dokončení úkolu a poukazuje hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žákovy činnosti, vede žáka k sebehodnocení
3. V hodnocení žákových výkonů by mělo převažovat hlavně kladné motivující hodnocení, jako je pochvala, uznání, povzbuzení, vyjádření kladného očekávání apod.